

सुधारित वाण :- मांजरी गोटा, फुले हरित, कृष्णा (संकरीत), फुले अर्जुन (संकरीत)

लागवडीची वेळ :- खरीप :- जुलै - ऑगस्ट

उन्हाळी :- फेब्रुवारी - मार्च

बियाण्याचे प्रमाण :- ४०० ते ५०० ग्रॅम सुधारित व १२० ते १५० ग्रॅम संकरीत वाणासाठी प्रति हेक्टर, रोपवाटिकेत रोप तयार करावीत (४० ते ४५ दिवस)

लागवडीचे अंतर :- खरीप ९० x ९० सेमी.

उन्हाळी ७५ x ७५ सेमी, संकरीत :- १२० x ९० सेमी.

खतांची मात्रा :- १५० : ७५ : ७५ नत्र : स्फुरद : पालाश किलो / हेक्टर.

अंतर मशागत :- १५ ते २० दिवसाच्या अंतराने नियमित खुरपणी करणे. लागवडी पासून १ महिन्याने वर खताच्या मात्रा द्याव्यात, झाडांना भर लावावी.

एकात्मिक अन्नद्रव्य :- अ) सेंद्रिय खते :- २० ते २५ गाड्या शेणखत हेक्टरी.

ब) जीवाणू खते :- स्फुरद विरघळणारे जीवाणू २५ ग्रॅम / किलो बियाण्यास चोळावे.

१) सेंद्रिय खते लागवडीपूर्वी १५ दिवस अगोदर द्यावे.

२) रासायनिक खते १०० : ५० : ५० किलो नत्र : स्फुरद : पालाश /हेक्टर, अर्ध नत्र, संपूर्ण स्फुरद व पालाश पेरणीच्या वेळी द्यावी व उर्वरित ५० किलो नत्र २ सामान्य हप्त्यात विभागून ३० व ४५ दिवसांनी द्यावे.

३) जीवाणू खते बियाण्यास पेरणीपूर्वी चोळावे.

४) बियाण्यास ट्रायकोडर्मा ५ ग्रॅम प्रति किलो या प्रमाणात बीजप्रक्रिया करावी.

आंतरमशागत :- १५ ते २० दिवसांच्या अंतराने नियमित खुरपणी करणे फुले येण्याच्या सुमारास झाडांना भर लावावी. म्हणजे झाडे कोलमडनार नाहीत.

रस शोषणारी कीड :-

१) पांढरी माशी :-

2) मावा :-

पानातील रस शोषून घेतात त्यामुळे पानाच्या कडा वरील बाजूस वाळतात या किडीचे प्रमाण कोरड्या हवामानात जास्त आढळते. त्याच्या नियंत्रणासाठी डायमेटोएट ३० ई.सी. २० मिली. किंवा किनाॅलफॉस २५ ई.सी. २० मिली. किंवा फेनप्रोपॅथ्रीन ३० ई.सी. ५ मिली. ह्या कीटकनाशकाच्या आलटून पालटून फवारण्या कराव्यात. फवारणी करतांना पावसाळी वातावरणात चिकट द्रव्याचा (०.१ %) वापर जरूर करावा.

लाल कोळी :-

वांगी पिकावर कोळी आढळल्यास फेनप्रोपॅथ्रीन ३० ई.सी. ५ मिली. किंवा डायकोफॉल २० मिली. १० लिटर पाण्यातून फवारावे.

शेंडा व फळे पोखरणारी अळी :-

वांग्यावर विशेषतः शेंडे पोखरणारी अळी जास्त प्रमाणात दिसून येते. यामध्ये अळी प्रथमतः झाडावर फळे नसतांना कोवळ्या शेंड्यात शिरून आतील भाग खाते. त्यामुळे अशा फळांना बाजारात किंमत मिळत नाही. ह्या किडीमुळे फळांचे ४० ते ५० % नुकसान होऊ शकते. याच्या नियंत्रणासाठी लागवडी नंतर २० दिवसांनी दर आठवड्याला किडलेले शेंडे व फळे आढळल्यास ती गोळा करून नष्ट करावीत किंवा खोल खड्ड्यात पुरून टाकावीत तसेच ४ टक्के निंबोळी अर्क किंवा सायपरमेथ्रीन २५ टक्के प्रवाही ५ मिली. किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० ईसी. २० मिली किंवा डेल्टामेथ्रीन १% + ट्रायझोफॉस २० मिली. १० लिटर पाण्यातून सध्या हातपंपाने फवारावे.

बोकड्या / पर्णगुच्छ :-

वांग्यमधील बोकड्या किंवा पर्णगुच्छ या रोगामुळे पानांची वाढ खुंटते. ती लहान आणि बोकडल्या सारखी दिसतात. हे रोग अतिसूक्ष्म अशा घातक लसीमुळे होतो आणि याचा प्रसार तुडतुडयंमुळे होतो. काही वेळा विशेषतः पावसाळी हंगामात हा रोग नुकसानकारक ठरतो. ह्याच्या नियंत्रणासाठी कीटकनाशकांची फवारणी करावी म्हणजे ह्या रोगाचा प्रसार होणार नाही. तसेच डायमेटोएट २० मिली १० लिटर पाण्यातून १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने ३ ते ४ फवारण्या घ्याव्यात. व रोगट झाडे दिसताच ते उपटून नष्ट करावीत.

मर रोग :-

हा रोग जमिनीतील फ्युजेरीयम या बुरशीमुळे होतो. खालची पाने पिवळी पडून गळून पडतात व रोगट झाडांची वाढ खुंटते. हा रोग जमिनीतील बुरशी पासून होता असल्यामुळे पिकांची फेरपालट करणे. निरोगी झाडांचे बि वापरणे. तसेच प्रतिकार जातींची लागवड करणे.

फळकुज :- हा रोग फोमॉप्सीस व्हेक्झान्स नावाच्या बुरशीमुळे फळावर आढळून येतो. फळावर खोलगट तपकिरी काळसर वलयकित डाग दिसून येतात. हा रोग फळाच्या आतील भागात पसरतो आणि फळे सडतात. ह्या बुरशीचा बियाण्यालासुद्धा प्रादुर्भाव होतो. बुरशी, रोगट बी आणि जमिनीत एक वर्षापर्यंत राहू शकते ह्या रोगाचा दुय्यम प्रसार पाणी, कीटक आणि रोग ग्रस्त झाडे व त्यांचे अवशेष ह्या मार्फत होतो. त्यासाठी जमिनीची खोल नांगरटी करावी. पिकाची फेरपालट करावी. नर्सरीमध्ये तसेच रोगाची लक्षणे दिसताच कार्बेन्डाझिम ०.१ यांची फवारणी १० दिवसांच्या अंतराने करावी.

उत्पादन :- सुधारित जाती :- २५० ते ३०० क्विंटल / हेक्टर

संकरित जाती :- ४०० ते ५०० क्विंटल / हेक्टर